

Finansdepartementet
Konsumentenheten
103 33 Stockholm
Stockholm

Vår referens/dnr: SN 9/2018

Er referens/dnr: Ds 2018:2

Stockholm, 2018-03-28

Remiss av departementsskrivelsen Reglering av mikrosimuleringsmodellen Fasit

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över angivna promemoria och önskar anföra följande.

Bakgrunden till det nya regelverket är framförallt förändringar som krävs i och med dataskyddsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävandet av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)).

Övergripande synpunkter

Svenskt Näringsliv använder Fasit för att göra samhällsekonomiska och offentligfinansiella analyser rörande skatter, bidrag och transfereringssystemen. Svenskt Näringsliv välkomnar en reglering eftersom det är viktigt att hitta ändamålsenliga och tydliga avvägningar mellan möjligheterna att använda Fasit och att skydda enskilda individers integritet. Det är centralt för Svenskt Näringsliv att regleringen av Fasit blir så tydlig att rätten till användning inte begränsas utan förtydligas samt att möjligheterna om möjligt utvidgas.

Utlämnning av ytterligare moduler

I promemorian föreslås att modulerna offentliga välfärdstjänster, tandvård samt indirekt beskattning ska lämnas ut till användare utanför Regeringskansliet, vilket inte görs idag. Detta förslag tillstyrks då det utvidgar användningsområdet för Fasit och möjliggör mer kompletta analyser och statistikbehandlingar.

Ikraftträdande och övergångsregler

Den nya lagen föreslås ersätta den idag gällande lagen om den officiella statistiken vid behandling av uppgifter i Fasit och ska träda ikraft den 1 januari 2019. Det råder

alltså oklarhet om vad som ska gälla mellan att dataskyddsförordningen träder ikraft den 25 maj 2018 och den 1 januari 2019.

Lagen som föreslås reglerar bland annat frågor kring relationen till dataskyddsförordningen. Detta gäller kanske särskilt 6 och 12 § som reglerar hur artiklar i förordningen ska tillämpas i relation till Fasit.

Från Svenskt Näringslivs perspektiv är det olyckligt att det blir en rättsosäkerhet mellan den 25 maj 2018 och den 1 januari 2019 beträffande tolkningar av art 9.1 och 10 (vilket regleras i 6 § i den föreslagna lagen). Samma rättsosäkerhet gäller huruvida art 16 och 18 ska tillämpas (vilket regleras i 12 § i den föreslagna lagen). Enligt Svenskt Näringslivs bedömning innebär denna övergångsproblematisering inte några praktiska problem, men det är önskvärt att detta bekräftas i ärendets fortsatta behandling.

Ändamålen med behandling

Enligt den föreslagna lagens 4 § får personuppgifter behandlas i Fasit om det är nödvändigt för att simulera och beräkna effekter av befintliga och nya regelverk samt andra förändringar inom skatte-, avgifts-, och bidragssystemen och de offentliga välfärdstjänsterna, och ta fram statistik för analys av information inom skatte-, avgifts- och bidragssystemen och de offentliga välfärdstjänsterna.

Enligt utredningen finns inget som tyder på att den intresseavvägning som ligger till grund för dagens bedömning kommer att bedömas annorlunda enligt dataskyddsförordningen. Det är möjligt att denna bedömning kommer att hålla över tid, men det hade varit önskvärt med en tydligare reglering. För Svenskt Näringslivs del är det viktigt att det är helt otvetydigt att den behandling som sker inom Svenskt Näringsliv faller innanför det tillåtna området.

Utlämnning av uppgifter

Frågan om i vilken mån uppgifter kan lämnas ut till exempelvis Svenskt Näringsliv, såsom en av arbetsmarknadens centrala parter, regleras i 9 § stycke 2. Själva frågan om utlämnande lämnas dock över till regeringen, som får i uppdrag att meddela föreskrifter.

I 2 § i den föreslagna förordningen står att utlämnande enligt 9 § får ske även till bland annat de centrala arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna. Vi menar att denna skrivning är onödigt vag. Med tanke på den betydelse som arbetsmarknadens

centrala parter har för det svenska samhället vore det mer rimligt att använda en tydligare skrivning som säkerställer en sådan utlämning.

Allmänt intresse

Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter hänförs i utredningen i stora delar till ”allmänt intresse”, i enlighet med art 6.1 e dataskyddsförordningen (s. 46 ff). Svenskt Näringsliv delar den uppfattningen, men ställer sig frågande till hur denna förhåller sig till den föreslagna dataskyddslagen.

Enligt förslaget till dataskyddslag, 2:1, läggs en beskrivning av vad som kan anses vara allmänt intresse: ”Personuppgifter får behandlas med stöd av artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, om behandlingen är nödvändig: 1, för att utföra en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning, eller 2, som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning enligt lag eller annan författning.”

Själva formuleringen i lagen ter sig väsentligt snävare än den som följer direkt av förordningen. Den tyder på att varje enskild behandling ska kunna stödja sig på en konkret reglering. I propositionen till dataskyddslag (proposition 2017/18:105 s. 49) uttrycks dock detta enligt följande: ”Av ordalydelsen i artikel 6.3 första stycket framgår att det som ska fastställas i unionsrätten eller i nationell rätt är den grund för behandlingen som avses i artikel 6.1 c och e. Det krävs således inte en reglering i unionsrätten eller i nationell rätt av den personuppgiftsbehandling som ska ske med stöd av dessa rättsliga grunder. Det som måste ha stöd i rättsordningen är i stället den rättsliga förpliktelsen respektive uppgiften av allmänt intresse eller rätten att utöva myndighet.”

Är avsikten att den nu föreslagna lagen ska utgöra sådant lagligt stöd som beskrivs i 2:1 förslag till dataskyddslag? Det är enligt Svenskt Näringsliv inte tillräckligt tydligt och borde bli tydligare i lagen i så är fallet. Om avsikten inte är att begränsa de centrala parternas möjligheter att använda Fasit, är det särskilt viktigt att detta regleras på ett otvetydigt sätt.

SVENSKT NÄRINGSLIV